

SWEDISH
ENVIRONMENTAL
PROTECTION
AGENCY

SKRIVELSE
2021-08-26

Ärendenummer:
NV-07656-20

Förslag till strategi för att beakta och integrera jämställdhetsaspekter vid Sveriges genomförande av Parisavtalet

Redovisning av regeringsuppdraget *Uppdrag att
utveckla arbetet med jämställdhetsintegrering* från
regeringsbeslut M2020/01518

Innehåll

SAMMANFATTNING	3
INLEDNING	4
Uppdrag	4
Bakgrund	4
Avgränsningar och val	6
Genomförande	6
FÖRSLAG TILL STRATEGI FÖR ATT BEAKTA OCH INTEGRERA JÄMSTÄLLDHETSASPEKTER VID SVERIGES GENOMFÖRANDE AV PARISAVTALET	7
Vision och övergripande mål	7
Fokusområden	7
Om strategins genomförande	12
REFERENSER	13
BILAGA 1. UPPDRAGET	14

Sammanfattning

Naturvårdsverket har, på uppdrag av regeringen, tagit fram ett förslag till strategi för att beakta och integrera jämställdhet vid Sveriges genomförande av Parisavtalet. Naturvårdsverket lämnar detta förslag till strategi till regeringen för fortsatt beredning. Naturvårdsverket har i arbetet med uppdraget samverkat med Jämställdhetsmyndigheten, Statens energimyndighet, Sveriges meteorologiska och hydrologiska institut (SMHI) samt Styrelsen för internationellt utvecklingssamarbete (Sida).

Den föreslagna strategins vision är att Sveriges klimatarbete bidrar till ökad jämställdhet och att stärka kvinnors rättigheter. Kvinnor och män har samma möjligheter att påverka klimatomställningen och utforma anpassningen till ett förändrat klimat. Synergier tillvaratas så att arbetet med både jämställdhet och klimat stärks.

Det övergripande målet för strategin är att Sveriges genomförande av Parisavtalet genomsyras av jämställdhet och säkerställande av kvinnors rättigheter, vilket bidrar till att såväl de klimatpolitiska som de jämställdhetspolitiska målen nås.

Strategins vision och övergripande mål pekar ut den långsiktiga inriktningen för att beakta och integrera jämställdhet vid Sveriges genomförande av Parisavtalet. För att bidra till inriktningen innehåller strategin fokusområden, vilka grundas i Klimatkonventionens åtgärdsprogram för jämställdhet (Lima Work Programme) och dess åtgärdsplan (Gender Action Plan). Inom respektive fokusområde presenteras fortsatta insatser i syfte att bidra till den utveckling som redan pågår och som behöver intensifieras ytterligare.

Förslaget till strategi är tänkt att utgöra en grund för fortsatt arbete med jämställdhetsintegrering i Sveriges klimatarbetet. Den ska även vara en utgångspunkt för befintliga och kommande handlingsplaner och strategier inom klimatområdet. Strategin tydliggör och ger stöd i arbetet för de aktörer inom offentlig sektor och akademi som har i uppdrag eller på annat sätt vill ta initiativ till ett jämställt klimatarbete. Aktörer inom civilsamhälle och näringsliv är också välkomna att ta stöd och använda sig av strategin.

Strategin föreslås uppdateras vart femte år i samband med uppdateringen av ländernas nationella klimatplaner i enlighet med Parisavtalet.

Inledning

Uppdrag

Regeringen uppdrar åt Naturvårdsverket att utveckla arbetet med jämställdhetsintegrering i syfte att verksamheten ska bidra till att nå de jämställdhetspolitiska målen (regeringens skrivelse Skr. 2016 / 17:10).

I uppdraget ingår att Naturvårdsverket ska redovisa en strategi för att beakta och integrera jämställdhetsaspekter vid Sveriges genomförande av Parisavtalet. För den redovisningen ska Naturvårdsverket samverka med Jämställdhetsmyndigheten, Statens energimyndighet och andra relevanta myndigheter.

Regeringsuppdraget i sin helhet återfinns i bilaga 1.

Bakgrund

Forskning visar på hur män och kvinnor både bidrar till och drabbas olika av klimatförändringarna. Samtidigt skapar klimatarbetet och samhällsomställningen en möjlighet till ökad jämställdhet. Klimatarbetet behöver därför genomsyras av ett jämställdhetsperspektiv för att säkerställa att omställningen också gör samhället mer rättvist och inkluderande för både kvinnor, män, flickor och pojkar.

Sveriges jämställdhetsarbete kan även bidra till en effektiv klimatomställning och resiliens mot klimatförändringens effekter. Forskning visar att kvinnor prioriterar miljöfrågor högre än män samt att kvinnor har högre riskaversion och därför kan förväntas vilja gå fortare fram i omställningen av samhället. I rapporten ”Så hänger jämställdhet och jämlikhet ihop med miljömålen” (Naturvårdsverket, 2019a) påvisas även i huvudsak positiva kopplingar mellan FN:s hållbarhetsmål för ökad jämställdhet (SDG 5) och minskad ojämlikhet (SDG 10) å ena sidan, och de mål som motsvaras av de svenska miljö kvalitetsmålen (SDG 3, 13, 14 och 15) å andra sidan.

Tidigare regeringsuppdrag

Under 2019 genomförde Naturvårdsverket tillsammans med Energimyndigheten och Jämställdhetsmyndigheten en förstudie inför framtagandet av en jämställdhetsstrategi för Sveriges genomförande av Parisavtalet (Naturvårdsverket, 2019b). Förstudien pekade på möjliga synergier mellan klimat- och jämställdhetsarbetet och fastställde att kommande strategi med fördel kan grundas i Klimatkonventionens arbete genom programmet för jämställdhet (Enhanced Lima Work Programme on Gender).

Efterföljande år genomförde Naturvårdsverket uppdraget *Genomförande av Parisavtalet* (Naturvårdsverket, 2020) med syfte att kartlägga Sveriges genomförande av Parisavtalet. Uppdraget identifierade bland annat åtgärder för utveckling och komplettering av det svenska genomförandet. En av de föreslagna åtgärderna var en jämställdhetsstrategi för genomförandet av Parisavtalet eftersom brister identifierats inom jämställdhetsområdet. Klimatanpassning är ett område där jämställdhet specifikt identifierades som ett förbättringsområde.

Sveriges jämställdhetsåtaganden under Klimatkonventionen och Parisavtalet

Enligt Parisavtalet bör klimatomställningen ske med hänsyn till mänskliga rättigheter samt främja jämställdhet. Jämställdhet och kvinnors rättigheter nämns i flera artiklar och efterföljande beslut. Exempelvis bör parternas klimatanpassningsarbete, enligt artikel 7.5 i Parisavtalet (Prop 2016/17:16), utföras med ett jämställdhetsperspektiv. Enligt artikel 4.1 och 6.1 i Parisavtalet uttrycks också att utsläppsminskningar ska och kan utföras inom ramen för hållbar utveckling, där jämställdhet utgör ett av målen enligt Agenda 2030.

Jämställdhet har varit en del av Klimatkonventionen sedan 2001 och är sedan 2012 en stående agendapunkt under partsmöten. Vid COP23 2017 antogs åtgärdsprogrammet för jämställdhet, det så kallade Lima Work Programme on Gender (UNFCCC, 2014), som efterföljdes av COP25-beslutet om det femåriga programmet Enhanced Lima Work Programme (UNFCCC, 2020). Programmet ska säkerställa att Klimatkonventionens arbete beaktar jämställdhet och kvinnors rättigheter och uppmanar parterna att vidta olika främjande åtgärder. Under programmet ligger Gender Action Plan (GAP), åtgärdsplanen för jämställdhet. Planen fastställer fem prioriterade områden för implementeringen av Klimatkonventionens arbete.

Åtgärdsplanens fem prioriterade områden är:

- Kapacitetsutveckling, kunskapsspridning och kommunikation,
- Jämställd representation, kvinnors deltagande och ledarskap,
- Samstämmighet,
- Jämställdhetsintegrering i genomförandet och resurstilldelning,
- Uppföljning och rapportering.

Avgränsningar och val

Efter avstämning med Regeringskansliet valde Naturvårdsverket att utgångspunkten för uppdraget är jämställdhet mellan kvinnor och män. En annan utgångspunkt är att uppdraget främst fokuserar på det nationella genomförandet av Parisavtalet.

Strategins struktur utgår från åtgärdsplanen för jämställdhet (Gender Action Plan). Genom att följa denna struktur underlättas Sveriges arbete med att utforma åtgärder inom planens fokusområden. Det bidrar även till Sveriges rapportering enligt åtgärdsplanen samt förenklar internationell jämförelse och lärande.

Naturvårdsverket lämnar detta förslag till strategi till regeringen för fortsatt beredning.

Genomförande

Regeringsuppdraget har genomförts av en projektgrupp med en intern styrgrupp på Naturvårdsverket. Under uppdraget har underlag och synpunkter inhämtats från Jämställdhetsmyndigheten, Energimyndigheten, Sveriges meteorologiska och hydrologiska institut (SMHI) samt Styrelsen för internationellt utvecklingssamarbete (Sida).

Beslut om denna redovisning har fattats av generaldirektören Björn Risinger genom beslut den 26 augusti 2021 (NV-07656-20).

Förslag till strategi för att beakta och integrera jämställdhetsaspekter vid Sveriges genomförande av Parisavtalet

Vision och övergripande mål

Vision

Sveriges klimatarbete bidrar till ökad jämställdhet och att stärka kvinnors rättigheter. Kvinnor och män har samma möjligheter att påverka klimatomställningen och utforma anpassningen till ett förändrat klimat. Synergier tillvaratas så att arbetet med både jämställdhet och klimat stärks.

Övergripande mål

Sveriges genomförande av Parisavtalet genomsyras av jämställdhet och säkerställande av kvinnors rättigheter, vilket bidrar till att såväl de klimatpolitiska som de jämställdhetspolitiska målen nås.

Fokusområden

Strategins vision och övergripande mål pekar ut den långsiktiga inriktningen för att beakta och integrera jämställdhet och kvinnors rättigheter vid Sveriges genomförande av Parisavtalet. För att bidra till inriktningen behövs fokusområden med en bredd av strategiska insatser. Strategins fokusområden grundas i Klimatkonventionens åtgärdsprogram för jämställdhet (Lima Work Programme on Gender) och dess åtgärdsplan (Gender Action Plan). Fokusområdena ska här förstås som de huvudsakliga områden där strategiska insatser bedöms ha störst potential att bidra till jämställdhet och kvinnors rättigheter. Strategins fokusområden:

- Kapacitetsutveckling, kunskapsspridning och kommunikation,
- Jämställd representation, kvinnors deltagande och ledarskap,
- Samstämmighet,
- Jämställdhetsintegrering i genomförandet och resurstilldelning,
- Uppföljning och rapportering.

Fokusområdena är tätt sammanlänkade och genomförandet av respektive område är ömsesidigt beroende. Under respektive fokusområde i strategin presenteras områdets syfte, arbete som redan pågår samt förslag på vad arbetet i fokusområdet ska inriktas på framöver. Insatserna inom respektive fokusområde kan användas inom flera av Parisavtalets områden, såsom utsläppsminskning och klimatanpassning.

Kapacitetsutveckling, kunskapsspridning och kommunikation

Kapacitet och kompetens om jämställdhetsintegrering, i kombination med kunskapsspridning och kommunikation om jämställdhet och kvinnors rättigheter, främjar en ökad förståelse om hur klimatförändringen och Sveriges klimatarbete påverkar kvinnor och män. Det lyfter också fram kopplingarna mellan jämställdhet och klimat. Fokusområdet skapar förutsättningar för att öka den systematiska integreringen av jämställdhet i klimatarbetet.

Internationellt arbetar Sverige aktivt för att öka kapacitetsutveckling och kunskapsspridning om jämställdhet och kvinnors rättigheter inom klimatområdet, bland annat via klimatfinansierade projekt och vid internationella förhandlingar. För att stärka arbetet med jämställdhet inom Sveriges genomförande av Parisavtalet, och särskilt genomförandet av åtgärdsplanen, har Sverige en nationell fokuspunkt för jämställdhet och klimatförändringar. Fokuspunkten är bland annat kontaktperson och representant för Sveriges jämställdhetsarbete under Klimatkonventionen och Parisavtalet.

Regeringens jämställdhetspolitiska prioriteringar ska nå resultat genom att jämställdhet ska integreras i det ordinarie arbetet inom offentlig verksamhet och inte som ett spår vid sidan om. Med programmet för jämställdhetsintegrering i myndigheter (JiM-programmet) stärks och vidareutvecklas statliga myndigheters arbete med jämställdhet med stöd av Jämställdhetsmyndigheten.

Fokusområdet *Kapacitetsutveckling, kunskapsspridning och kommunikation* inriktas på att:

- Stärka kompetens och systematiskt lärande om jämställdhetsintegrering och kvinnors rättigheter i klimatarbetet.
- Stärka fokuspunktens roll med att öka samordning och erfarenhetsutbyte om jämställdhetsintegrering i klimatarbetet nationellt och internationellt.
- Inkludera relevanta myndigheter för Sveriges genomförande av Parisavtalet i programmet för jämställdhetsintegrering i myndigheter.

Jämställd representation, kvinnors deltagande och ledarskap

Det övergripande målet för Sveriges jämställdhetspolitik är att kvinnor och män ska ha samma makt att forma samhället och sina egna liv. Därför är det av betydelse att uppnå och upprätthålla ett deltagande och ledarskap som är jämställt. Det bidrar till att kvinnor och mäns perspektiv är likvärdigt representerade, vilket skapar förutsättningar för lika möjlighet att aktivt delta, bidra till och påverka viktiga processer.

Sverige arbetar aktivt för att öka andelen kvinnliga delegater i Klimatkonventionens arbets- och förhandlingsprocess. Den svenska

förhandlingsdelegationen till Klimatkonventionen har en jämn könsfördelning, där även ålder ska beaktas, och uppmuntrar även andra organisationer och företag som deltar i förhandlingarna att ha en jämställd representation. Sverige ger även specifika stöd för att främja deltagandet bland kvinnliga delegater från utvecklingsländer.

Nationellt pågår satsningar för att öka kvinnors deltagande i utbildningar inom naturvetenskap, matematik och data samt teknik och tillverkning. En ökad andel kvinnor kan resultera i att kvinnor och män tar del av och bidrar mer jämställt till kunskap och forskning om klimatomställningen.

Fokusområdet *Jämställd representation, kvinnors deltagande och ledarskap* inriktas på att:

- Fortsatt främja ett jämställt deltagande och ledarskap i det nationella arbetet med genomförandet av Parisavtalet liksom i arbetet med klimatförhandlingarna.
- Fortsatt stärka insatser för att öka kvinnors deltagande i utbildningar inom naturvetenskap, matematik och data samt teknik och tillverkning.

Samstämmighet

Med nationell samstämmighet avses ett konsekvent och samordnat genomförande av jämställdhetsintegrering av myndigheter och berörda aktörer på olika nivåer samt mellan klimatrelaterade policyområden. Detta kan bidra till synergier mellan olika politikområden och därmed ökad samstämmighet.

Sverige arbetar med flera internationella ramverk och agendor som bidrar till hållbar utveckling och klimatomställningen, exempelvis Parisavtalet, Agenda 2030 och Sendairamverket för katastrofriskreducering. Tydlig nationell samordning och koordinering mellan internationella överenskommelser ökar möjlighet till synergieffekter och reducerar rapporteringsbördan.

Nationellt främjas samstämmighet bland annat på Regeringskansliet där jämställdhets- och klimatsamordnare finns på varje departement för att säkerställa att frågorna integreras i arbetet och i budgetprocessen. Jämställdhet ska integreras i samtliga budgetområden och klimat är ett tvärgående område som analyseras och integreras i samtliga budgetanslag. Regeringen bedriver utvecklingsprogrammet för jämställdhetsintegrering i myndigheter, där målet är att varje deltagande myndighet fortsätter att utveckla sin kärnverksamhet så att den bidrar till jämställdhetspolitiken.

Det finns flera nätverk inom klimatområdet med olika aktörer och på olika nivåer. Exempelvis finns ett nätverk för det nationella klimatanpassningsarbetet som en plattform för att säkerställa att myndigheter som ansvarar för klimatanpassning arbetar samstämmigt och delar erfarenheter. Inom ramen för detta nätverk finns potential att höja kompetensen kring jämställdhetsintegrering i myndigheternas klimatanpassningsarbete.

Fokusområdet *Samstämmighet* inriktas på att:

- Stärka den nationella samordningen mellan relevanta internationella överenskommelser, inklusive processer i FN och Agenda 2030.
- Utöka nationella klimatnätverk med jämställdhetsexpertis i syfte att bidra till dialog och erfarenhetsutbyte kring jämställdhet.

Jämställdhetsintegrering i genomförandet och resurstilldelning

Jämställdhetsintegrering i klimatarbetet samt resurser för genomförandet är en central prioritering i åtgärdsplanen som syftar till att främja och beakta jämställdhet i genomförandet. För att möjliggöra en effektiv integrering av ett jämställdhetsperspektiv i det svenska klimatarbetet är det avgörande att frågan lyfts fram i de processer, forum och styrdokument som etablerats för det svenska klimatarbetet samt att resurser avsätts för detta ändamål.

Jämställdhetsaspekter kopplade till Sveriges klimatarbete inkluderas i den klimatpolitiska handlingsplanen (Prop. 2019/20:65). Handlingsplanen uttrycker att jämställdhetsperspektivet ska genomsyra genomförandet av Parisavtalet och att arbetet bör utgå från kvinnors, flickors, mäns och pojkars olika förutsättningar samt lika möjligheter och rättigheter.

I Sveriges nyligen antagna forskningsproposition är klimat ett av de högst prioriterade områdena (Prop. 2020/21:60). Propositionen understryker vikten av en jämställd forskning och regeringen har sedan några år tillbaka gett lärosäten och forskningsfinansiärer uppdrag om jämställdhetsintegrering.

Jämställdhet kommer också till uttryck i Sveriges internationella klimatanpassningsarbete, där Sverige är pådrivande inom jämställdhetsintegrering i multilaterala klimatfinansieringsfonder. Nationellt finns det potential att tydligare koppla samman insatser för att stärka klimatanpassning med insatser för jämställdhet. Med tydliga riktlinjer kring jämställdhet även för det svenska klimatanpassningsarbetets vision, inriktning och prioriteringar stärks möjligheterna att utforma effektiva klimatanpassningsåtgärder som bidrar till ökad jämställdhet mellan kvinnor och män.

Det finns myndigheter och andra aktörer som samlar in könsuppdelad statistik, främst i relation till utsläppsminskande insatser. Ytterligare insamling av statistik är emellertid nödvändig för att kunna identifiera skillnader mellan hur kvinnor och män påverkas och påverkar av klimatförändringar och klimatåtgärder.

Nationellt bör jämställdhetsanalyser, som kan beakta ett intersektionellt perspektiv¹, genomföras inför planerade insatser samt för att följa upp hur

¹ Intersektionalitet betecknar hur olika maktordningar och diskrimineringsgrunder påverkar och ibland förstärker varandra, en enskild maktordning kan inte förstås oberoende av andra, exempelvis ålder, etnicitet och funktionsvariation

jämställdhet integreras i genomförandet av Parisavtalet. Analyserna bör utgå från statistik samt metoder och verktyg som är anpassade för aktörer inom klimatområdet.

Fokusområdet *Jämställdhetsintegrering i genomförandet och resurstilldelning* inriktas på att:

- Tydliggöra mandat, organisation och ansvar för jämställdhetsintegrering kopplat till det nationella klimatarbetet i policy- och styrdokument, genomförande och uppföljning.
- Säkerställa att jämställdhetsaspekter beaktas och jämställdhetsanalyser genomförs vid införande, genomförande samt uppföljning av klimatstyrmedel.
- Främja finansiering av forskning med koppling till både jämställdhet och klimat.
- Stärka koordinering mellan akademi, myndigheter, civilsamhälle och näringslivet för att tydligare integrera jämställdhet inom klimatområdet.
- Utveckla framtagande och tillgänglighet av könsuppdelad klimatstatistik avseende utsläppsminskning, klimateffekter och klimatanpassning.

Uppföljning och rapportering

Fokusområdet syftar till att förbättra uppföljningen av genomförandet och rapporteringen av jämställdhetsintegrering inom klimatarbetet.

Sverige redovisar regelbundet sina insatser för att begränsa klimatförändringar och för klimatanpassning enligt internationellt överenskomna rapporteringsriktlinjer under Klimatkonventionen, Kyotoprotokollet och Parisavtalet. På EU-nivå bidrar Sverige, tillsammans med andra medlemsländer, bland annat till EU:s rapportering under Klimatkonventionen (EU 2018/1999), där jämställdhet ingår på en övergripande nivå (Euro-Lex, 2020).

Rutiner i kombination med statistik utgör grunden för tillförlitlig och kvalitetssäkrad uppföljning och rapportering om jämställdhetsintegrering i klimatarbetet. Tydliga rutiner för insamling, analys och uppföljning stärker Sveriges möjlighet att uppfylla nationella och internationella rapporteringskrav och kan även delges till andra länder för att stärka kunskapsspridning och erfarenhetsutbyte.

Fokusområdet *Uppföljning och rapportering* inriktas på att:

- Fortsatt kommunicera internationellt om Sveriges insatser och resultat för att integrera jämställdhet i klimatarbetet i linje med internationella åtaganden.
- Utveckla rutiner och indikatorer som säkerställer en tillförlitlig rapportering och uppföljning såväl kvantitativt som kvalitativt om jämställdhetsintegrering i klimatarbetet.

Om strategins genomförande

Denna strategi tydliggör och ger stöd i arbetet för de aktörer inom offentlig sektor och akademi som har i uppdrag eller på annat sätt vill ta initiativ till en jämställd klimatomställning. Aktörer inom civilsamhälle och näringsliv är också välkomna att använda sig av och ta stöd i strategin. Med samverkan kan strategin bidra till att integrera jämställdhet nationellt, regionalt och på lokal nivå hos aktörer med olika ansvarsområden för Sveriges klimatarbete.

Strategin utgör en grund för fortsatt arbete med jämställdhetsintegrering i det nationella klimatarbetet. Den ska även vara en utgångspunkt för befintliga och kommande handlingsplaner och strategier inom klimatområdet. En organisatorisk hemvist för strategin samt dess genomförande bör definieras, där berörda departement, myndigheter och övriga aktörers roller klargörs.

Det är av strategisk vikt att peka ut en tydlig ambition för jämställdhetsarbetet i den nationella strategin för klimatanpassning (Prop. 2017/18:163) och därefter operationalisera ambitionen genom ett förtydligande i förordning (2018:142) om myndigheters klimatanpassningsarbete. Kommande arbete att ta fram konkreta aktiviteter kan med fördel ta stöd av Nordiska ministerrådets kommande studie som syftar till att kartlägga hur kvinnor och män drabbas av klimatförändringar och klimatpolitiken i de nordiska länderna.

Strategin föreslås uppdateras vart femte år i samband med uppdateringen av ländernas nationella klimatplaner i enlighet med Parisavtalet.

Referenser

EUR-Lex, 2020. *Kommissionens genomförandeförordning (EU) 2020/1208 av den 7 augusti 2020 om struktur, format, inlämningsförfaranden och granskning gällande medlemsstaternas rapportering av information i enlighet med Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2018/1999 och om upphävande av kommissionens genomförandeförordning (EU) nr 749/2014*. 2020. Tillgänglig online: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/SV/TXT/PDF/?uri=CELEX:32020R1208&from=SV> [Hämtad 2021-04-21].

Naturvårdsverket, 2019a. Rapport 6856: *Så hänger jämställdhet och jämlikhet ihop med miljömålen – En analys av ömsesidiga beroenden mellan olika hållbarhetsmål*. ISBN 978-91-620-6856-1 (naturvardsverket.se) [Hämtad 2021-06-14].

Naturvårdsverket, 2019b. *Förslag som kan bidra till att integrera jämställdhet i Sveriges genomförande av Parisavtalet*. Stockholm: Naturvårdsverket. Tillgänglig online: <http://www.naturvardsverket.se/upload/miljoarbete-i-samhallet/miljoarbete-i-sverige/regeringsuppdrag/2020/forslag-integrera-jamstallldhet.pdf> [Hämtad: 2021-06-18].

Naturvårdsverket, 2020. *Genomförande av Parisavtalet, Underlag för regeringens fortsatta genomförande av Parisavtalet*. Stockholm: Naturvårdsverket. Tillgänglig online: <http://www.naturvardsverket.se/upload/miljoarbete-i-samhallet/miljoarbete-i-sverige/regeringsuppdrag/2020/redovisningsrapport-regeringsuppdrag-inklusive%20bilagor-2020-10-02.pdf> [Hämtad: 2021-06-18].

Proposition (Prop.) 2016/17:16 *Godkännande av klimatavtalet från Paris*.

Proposition (Prop.) 2020/21:60 *Forskning, frihet, framtid – kunskap och innovation för Sverige*.

Proposition (Prop.) 2019/20:65 *En samlad politik för klimatet – klimatpolitisk handlingsplan*.

Proposition (Prop.) 2017/18:163 *Nationell strategi för klimatanpassning*.

UNFCCC, 2014. Decision 18/CP.20 FCCC/CP/2014/10/Add.3. *Lima work programme on gender*.

UNFCCC, 2020. Decision 3/CP.25. FCCC/CP/2019/13/Add.1. *Enhanced Lima work programme on gender and its gender action plan*.

Bilaga 1. Uppdraget

Regeringens beslut 2020-10-01 (M2020/01518)

Regeringen uppdrar åt Naturvårdsverket att utveckla arbetet med jämställdhetsintegrering i syfte att verksamheten ska bidra till att nå de jämställdhetspolitiska målen (regeringens skrivelse Skr. 2016 / 17:10).

Naturvårdsverket ska redovisa inriktningen för det fortsatta arbetet med jämställdhetsintegrering för åren 2022–2025. Redovisningen ska identifiera områden där Naturvårdsverket inom ramen för sin verksamhet kan bidra till ökad jämställdhet. Redovisningen bör även innehålla mål och åtgärder som kan följas upp och belysa på vilket sätt jämställdhet utvecklas och integreras i myndighetens verksamhet. Redovisningen ska ges in till Regeringskansliet (Miljödepartementet med kopia till Arbetsmarknadsdepartementet) senast den 1 september 2021.

Naturvårdsverket ska därefter årligen redovisa arbetet med jämställdhetsintegrering i sina årsredovisningar för 2021–2025.

Naturvårdsverket ska också redovisa en strategi för att beakta och integrera jämställdhetsaspekter vid Sveriges genomförande av Parisavtalet. För den redovisningen ska Naturvårdsverket samverka med Jämställdhetsmyndigheten, Statens energimyndighet och andra relevanta myndigheter. Redovisningen ska ges in till Regeringskansliet (Miljödepartementet med kopia till Arbetsmarknadsdepartementet, Infrastrukturdepartementet och Utrikesdepartementet) senast den 1 september 2021.

Skälen för regeringens beslut

Jämställdhetsintegrering är sedan 1994 regeringens huvudsakliga strategi för att nå de jämställdhetspolitiska målen. Det övergripande målet för jämställdhetspolitiken är att kvinnor och män ska ha samma makt att forma samhället och sina egna liv. Vidare finns det sex delmål som vägleder regeringens politik; jämn fördelning av makt och inflytande, ekonomisk jämställdhet, jämställd utbildning, jämn fördelning av det obetalda hem- och omsorgsarbetet, jämställd hälsa och att mäns våld mot kvinnor ska upphöra. För att de jämställdhetspolitiska målen ska nås är det av central betydelse att statliga myndigheter integrerar jämställdhet i sin kärnverksamhet.

För att stärka myndigheternas arbete med jämställdhetsintegrering har regeringen sedan 2013 bedrivit ett utvecklingsprogram om jämställdhetsintegrering i myndigheter (JiM). Syftet med JiM-programmet är att stärka och vidareutveckla statliga myndigheters arbete med jämställdhetsintegrering. Målet är att varje deltagande myndighet fortsätter att utveckla sin kärnverksamhet så att den ännu bättre bidrar till att nå målen för jämställdhetspolitiken. Jämställdhet ska integreras och vara en ordinarie del av

myndigheternas kärnverksamhet, exempelvis i myndigheternas analyser och styrprocesser. När jämställdhetsperspektiv är en del av det ordinarie arbetet kommer en långsiktigt hållbar förändring mot ökad jämställdhet kunna få genomslag. Systematisk jämställdhetsintegrering är också avgörande för genomförandet av Agenda 2030.

Det är angeläget att fortsatt bedriva ett utvecklingsprogram för jämställdhetsintegrering i myndigheter under perioden 2020–2025 samt att de myndigheter som ingår i utvecklingsprogrammet ges goda förutsättningar att uppnå resultat. Jämställdhetsmyndigheten har den 1 oktober 2020 fått i uppdrag att stödja de deltagande myndigheterna i arbetet och erbjuda en plattform för myndigheters erfarenhetsutbyte och samverkan. I uppdraget om utvecklingsprogrammet för jämställdhetsintegrering i statliga myndigheter anges de myndigheter som bedöms vara av särskild relevans för att bidra till att nå de jämställdhetspolitiska målen. Ett antal nya myndigheter, däribland Naturvårdsverket, som inte tidigare deltagit kommer att läggas till i JiM-programmet. Naturvårdsverket ges därmed möjlighet att ta del av stöd från Jämställdhetsmyndigheten och samverkan mellan myndigheterna inom JiM-programmet för att kunna tillämpa ett jämställdhetsperspektiv på sin verksamhet och bidra till de jämställdhetspolitiska målen.

Sverige ska vara ledande i genomförandet av Parisavtalet och med att följa de generella principer som ska vägleda arbetet, vilket även innefattar att integrera ett jämställdhetsperspektiv. På regeringens uppdrag utarbetade Naturvårdsverket tillsammans med Energimyndigheten och Jämställdhetsmyndigheten förslag till en strategi för att bidra till att integrera jämställdhet vid Sveriges genomförandet av Parisavtalet. Rapporten levererades i oktober 2019 och pekar på möjliga synergier mellan klimat- och jämställdhetsarbetet. Att tillämpa ett jämställdhetsperspektiv på arbetet med klimatförändringar kan bidra till att identifiera skillnader mellan hur kvinnor och män påverkar och påverkas av klimatförändringarna, till exempel genom att identifiera skillnader i attityder, livsstil eller produktions- och konsumtionsmönster. Det är angeläget att tillvarata möjliga synergier och, genom en strategi för Sveriges genomförande av Parisavtalet, stärka arbetet som bidrar till att såväl de klimatpolitiska som de jämställdhetspolitiska målen kan nås.